

Yttrande över betänkande av 2014 års demokratiutredning – delaktighet och jämlikt inflytande "Låt fler forma framtiden!" (SOU 2016:5)

Sammanfattning

Västerviks kommun instämmer i många av utredningens bedömningar, men konstaterar att de konkreta förslagen till förändringar i kommunallagen är relativt få. Detta behöver dock inte vara negativt. Det finns ett stort värde i att utredningen har gjorts och de kunskaper som har kommit fram i samband med denna. Dessa kommer att kunna bli en bra kunskapsbas inför kommunernas arbete både med att skapa ett ökat, och framförallt breddat, politiskt engagemang och inför arbetet med att utveckla medborgardialog i olika former. Det faktum att landets kommuner har olika utmaningar att arbeta med i dessa frågor är ett gott skäl till att inte lagstifta och styra kommunerna i alltför stor utsträckning. Några avsnitt av remissen vill kommunen särskilt kommentera vilka redovisas nedan.

Avsnitt 7.6 De förtroendevalda och den sociala representativiteten

Det är viktigt att sträva mot jämställdhet i styrelser och nämnder. Förslaget att partierna bör nominera två kandidater och att dessa ska vara en man och en kvinna är dock inte ett bra sätt. Den interna demokratin i partierna är viktig att ta hänsyn till vid en nomineringsprocess, samt att kompetens ska komma i första hand. Att låsa in sig i formuleringen "man eller kvinna" är olämpligt då det är exkluderande.

Avsnitt 8.3 De förtroendevaldas villkor

Utredningens bedömning om att kommuner och landsting bör underlätta för förtroendevalda att fullgöra sina uppdrag vid sidan av heltidsarbete eller hem- och familjesysslor är bra. Det är viktigt att arbeta för en möteskultur där så många som möjligt kan delta. Att reglera klockslagen för eller längden på sammanträden är dock inte rätt väg. Det måste i denna fråga vara upp till varje kommun att bedöma vilka åtgärder som behövs för att så många som möjligt ska kunna delta på sina villkor och behålla sina uppdrag. Utökande möjligheter att delta i olika aktiviteter på distans är ett bra sätt.

Utredningens förslag att även fullmäktigeledamöter bör få möjlighet att behålla sitt uppdrag trots flytt från kommunen är mycket bra. Ett exempel där det skulle vara positivt är när någon under en kortare period vill studera på annan ort och sedan återvända till kommunen.

Utredningens förslag om att kommunallagen ska innehålla en bestämmelse som anger att kommuner och landsting ska verka för att förtroendevalda ska kunna fullgöra sina uppdrag under trygga och säkra former är positivt. Förslaget att detta ska formuleras som en målsättningsparagraf är bra. Syftet bör vara att markera vikten av att arbeta med att förtroendevalda ska känna sig trygga och säkra samt förebyggande mot våld, hot och trakasserier.

Avsnitt 8.4 Ersättningsbestämmelser och ledighet

Det är, liksom utredningen visar, viktigt att ersättning för inkomstbortfall är skälig och täcker alla delar av inkomsten. Detta förhållande ska inte påverkas av om man är privatanställd eller kommunanställd.

Förslaget om att det ska finnas en möjlighet att vara ledig från sitt förtroendeuppdrag på grund av föräldraledighet eller sjukdom är mycket bra.

Avsnitt 9.3 Den lokala politikens organisering

Förslaget om att det ska finnas uppdragsbeskrivningar för att förtydliga rollfördelningen mellan de olika förtroendevalda, i synnerhet för ordföringar i styrelser och nämnder, är bra. Det är dock viktigt att det blir upp till kommunerna själva att avgöra hur dessa ska utformas.

Avsnitt 13.5 Medborgarförslag och folkmotion

Vi delar utredningens analys kring de brister som finns med dagens medborgarförslag. Vid ett införande av folkmotion som blir tvingande för alla kommuner är det viktigt att ta hänsyn till det arbetssätt med e-förslag som ett antal kommuner redan har infört. Lagstiftningen kring folkmotion bör utformas på ett sätt så att den harmoniserar med e-förslag. Det vore ur demokratisk synvinkel olyckligt om en tvingande lagstiftning om folkmotion upplevs som begränsande för kommuner som sett positiva effekter av sina införanden av e-förslag.